

Ekologiskt odlat korn

Korn är kanske det mest krävande spannmål i ekologisk odling, men med rätta odlingsåtgärderna och rätt skiftesval är odlingen möjlig.

Utmaningen ligger i kornets snabba tillväxttakt. Korn tar upp näringsämnen under en kort tid genast i början av sommaren. Ekologisk kornodlingens stora utmaning är att ordna näringstillförseln enligt tillväxttakten och ogräsbekämpningen.

Skiftesval

Korn är känslig för tillpackad mark och syrefattiga förhållanden, speciellt i näringsfattiga förhållanden. Bäst lämpad för kornet är varma och luckra mineraljordar med bra struktur. På organogena jordarter är det svårare för kornet att växa. I kornodling ökar också betydelsen av en bra vattenhushållning i jorden. Vid val av skifte och jordbearbetningsmetoder måste man se till att kornbeståndet får tillräckligt med vatten.

Gödsling av ekologisk korn

En kraftig och rätt uppbruten 11- års grüngödslingsvall (risk för baldersbrå i ett årsvall) är en bra förfrukt till kornet genom att den minskar ogräsmängden och garanterar en bättre gödslingseffekten på korn.

Utsädesblandning i grüngödslingsvallen borde innehålla många olika slags arter och sorter samt utsädesmängden över 20 kg/ha. En bra grüngödslingsvall kan innehålla t.ex. rajgräs, ängssvingel, timotej och 2-3 olika rödklöver, vitklöver eller alsikeklöver så att 30-50 % av utsädesblandningen är klöverfrön.

Ju bättre en grüngödslingsvall hunnit förmultna, desto bättre är kvävetillgången genast i början av kornets tillväxt. En bra förfrukt för kornet har visat sig vara misslyckade höstrypsodlingar.

Om det finns tilläggsgödsel, är det bra att använda det till kornet. Vid gödsling måste ändå beaktas, att kornet kräver rikligt med kväve i början. Vid användning av kreatursgödsel ska det här beaktas redan året innan så att största delen av kvävet frigörs i huvudsak då tillväxten börjar. Utspädd urin eller luftad flytgödsel är den bäst vårgödsel. En långsam kväveminerisering i marken kan märkbart försena kornets mognad.

Utsäde

Friska och livskraftiga frön ger ett jämn och konkurrenskraftig bestånd. I odling av korn ska man med 2-3 års mellanrum förnya utsädet för att minska risken för växtsjukdomar. Kornets vanligaste bladsjukdom är kornets bladfläcksjuka. Det sprider sig speciellt med utsädet. Betning av kornutsädet mot svampsjukdomar med biologiska bekämpningsmedel som är tillåtna i ekologisk odling ger en bra start. Bästa sättet att motverka kornets växtsjukdomar är en aktiv växtföljd. Kornet bör bara odlas endast vart tredje år på samma plats.

Sortvalet beror på användningsändamålet

Man bör tänka igenom inför kornodling för vilket ändamål kornet skall användas och vilket sort är mest lämplig rådande odlingsförhållanden och en ev. hektisk höst. Tvåradigt korn har bättre sjukdomsresistens, men en längre växtsäsong än flerradiga. Det löns att bekanta sig med de olika sorterna och till vad skall kornskörden användas (livsmedel, malkorn eller foder).

Kornbestånd som är planerat till foderanvändning kan samtidigt innehålla både tvåradiga och flerradiga kornsorter, vilket ger tätt och konkurrenskraftigt kornbestånd och man får skördemängden att öka. En sortblandning av korn ger den säkraste skörden, när odlingsväxterna kompenserar varandra och effektivt konkurrerar mot ogräsen. Tack vara flera sorter finns också mindre växtsjukdomar i beståndet. Korn är också lämpligt att odla i blandade bestånd med andra grödor som ärter eller övriga spannmål.

Sådd och bottengrödor

Kornets utsädesmängd är ca 230-260 kg/ha, för att få en tät växtlighet. Insådd av bottengrödor i korn borde alltid göras om det bara är möjligt för att konkurrera mot ogräsen. Korn är en bra skyddsväxt för insådd av ensilagevall eller grüngödslingsvall.

Om kornet inte är skyddsgröda för vallinsådd kan man använda tvåårigt rajgräs, 12-18 kg/ha, som bottengröda. Ettårigt rajgräs utvecklas oftast så snabbt att den hinner växa över kornet.

Marknad

Det är stor brist på ekologiskt korn både till foder och livsmedel.

Ekologiskt korn köps av svin-, höns- och fjäderfågårdar samt nötkreatursgårdar.

Ekologiskt malkorn skulle det också behövas mycket mer på marknaden.

Marknaden skulle behöva många nya ekokornproducenter, så det är värt ett försök att pröva på ekokornodling.

Mer info om ekokornodling fås av:

ProAgrias ekorådgivare

www.proagria.fi/asiantuntijahaku

ProAgrian Valtakunnalliset Luomu Erikoisosaajat

www.proagria.fi/luomuerikoisosaajat

Etelä-Pohjanmaan Lisää Luomua -hanke